

Kryzys japońskiego przemysłu

#Przemysł zbrojeniowy 25 czerwca 2012

Japoński resort obrony, po 6-miesięcznych pracach analitycznych, stwierdził konieczność reform w przemyśle obronnym, by mógł przetrwać obecny kryzys i rosnącą konkurencję zagraniczną.

Doskonałym przykładem problemów japońskiego przemysłu obronnego jest bwp Typ 89

Raport został przygotowany przez komitet ds. produkcji zbrojeniowej i badań rozwojowych, działający w strukturach resortu obrony. Przy jego tworzeniu współpracowali przedstawiciele przemysłu i niezależni eksperci.

Japonia, po klęsce w II wojnie światowej, nie może prowadzić nieskrepowanej polityki wojskowej, a jej bezpieczeństwo w dużej mierze zależy od gwarancji USA. Przyjęte zapisy prawne wykluczają np. możliwość brania udziału w bojowych misjach zagranicznych, posiadania broni atomowej czy lotniskowców, wreszcie eksportu uzbrojenia. Założenia wiązały się ze zdemilitaryzowaniem kraju i stały się nienaruszalnymi zasadami dla większości japońskiej klasy politycznej.

Obecnie jednak zasady te zaczynają być podważane, ze względu na rosnącą potęgę Chin, zagrożenie nuklearne ze strony KRL-D, a także skutki kryzysu gospodarczego. Należy przy tym zaznaczyć, że nastąpiła i ugruntowała się zmian postaw społecznych (pacyfizm). O ile na wizję *atomowej Japonii* nie zgodzą się pozostałe mocarstwa, nie są na nią gotowi także sami Japończycy, rozluźniają się ograniczenia, dotyczące eksportu przemysłu obronnego.

Jest on jednym z najsilniejszych na świecie i dysponuje wsparciem w postaci ultranowoczesnego przemysłu cywilnego. Zakłady specjalne są w stanie produkować niemal każdy rodzaj sprzętu wojskowego, od broni strzeleckiej, przez czołgi podstawowe i samoloty bojowe, po rakiety balistyczne (Japonia jest jednym z mocarstw kosmicznych).

Niestety, spowolnienie gospodarcze, a później ograniczenia budżetowe czasu obecnego kryzysu spowodowały skurczenie się środków finansowych resortu obrony z 4,87 bln jenów w 2004 do 4,64 bln (58,7 mld USD) obecnie. Ze względu na fakt, że rodzime siły zbrojne są jedynym odbiorcą produktów specjalnych, doprowadziło to już do plajty 102 średnich i małych przedsiębiorstw - kooperantów największych dostawców.

W związku z tym resort obrony przygotował analizę, pod tytułem *Ku sformułowaniu strategii przetrwania*, zawierającej diagnozę sytuacji i propozycje środków zaradczych.

Stwierdzono w niej stałe zmniejszanie się rynku zbytu, rosnące zacofanie techniczne, związane z ograniczeniem rozwoju nowych konstrukcji i rozdrobnienie przemysłu.

Japoński rząd - pierwszy w historii stworzony przez socjalistów - rozluźnił w grudniu ubiegłego roku zakaz eksportu, dopuszczając go w przypadku dostaw kooperacyjnych oraz dla misji pokojowych (zobacz: [Japonia wraca do eksportu broni](#)). Nowe przepisy wprowadzono w życie głównie pod kątem planowanego zakupu w USA myśliwców Lockheed Martin F-35A Lightning II (zobacz: [42 F-35 dla Japonii za 10 mld USD](#)). Gdyby nie zmiany, rodzime przedsiębiorstwa nie mogłyby wysłać za Pacyfik podzespołów, przewidzianych do montowania w tych myśliwcach.

W raporcie komitetu ds. produkcji zbrojeniowej i badań rozwojowych uznano jednak, że jest to zbyt mało, by skompensować zmniejszenie się zamówień ministerstwa. Dlatego zarekomendowano zniesienie ograniczeń eksportowych.

Jednocześnie jednak uznano, że japońskie przedsiębiorstwa w obecnym kształcie nie będą zdolne uzyskać znaczących sukcesów na tym polu. Dziesięciolecia izolacji doprowadziły do sytuacji, w której większość rynków jest już doskonale *zagospodarowana*. Japończycy musieliby także sprostać konkurencji coraz większych konglomeratów i koncernów. Tymczasem ich przemysł jest rozdrobniony - najwięksi gracze rynku wewnętrznego to specjalne spółki wielkich koncernów cywilnych (np. Mitsubishi czy Toshiba), dla których produkcja wojskowa to zaledwie promień w stosunku do podstawowej działalności.

W związku z tym we wnioskach raportu zasugerowano z jednej strony konsolidację przemysłu, z drugiej zaś - wchodzenie w kooperację z dużymi producentami zagranicznymi, głównie z USA, ale także z UE (w kontekście tym wymieniono Francję i Wielką Brytanię). Ze względu na wstępny charakter prac studyjnych, kwestie te będą jeszcze przedmiotem dodatkowych analiz.

Doskonałym przykładem problemów japońskiego przemysłu obronnego jest bwp Typ 89. Jak wskazuje nazwa, został opracowany pod koniec Zimnej Wojny. Początkowo zakładano, że Mitsubishi Heavy Industries dostarczy ok. 300 wozów tego typu. Do dzisiaj służy ich jedynie 68 egz. Liczba ta nie pozwala na zwrot nakładów na prace badawczo-rozwojowe, ani osiągnięcie zysków dla producenta. Z drugiej strony wskazuje na możliwości japońskich zakładów, które - gdyby nie ograniczenia eksportowe - mogłyby oferować na rynki trzecie

Raport został przygotowany przez komitet ds. produkcji zbrojeniowej i badań rozwojowych, działający w strukturach resortu obrony. Przy jego tworzeniu współpracowali przedstawiciele przemysłu i niezależni eksperci.

Japonia, po klęsce w II wojnie światowej, nie może prowadzić nieskrepowanej polityki wojskowej, a jej bezpieczeństwo w dużej mierze zależy od gwarancji USA. Przyjęte zapisy prawne wykluczają np. możliwość brania udziału w bojowych misjach zagranicznych, posiadania broni atomowej czy lotniskowców, wreszcie eksportu uzbrojenia. Założenia wiązały się ze zdemilitaryzowaniem kraju i stały się nienaruszalnymi zasadami dla większości japońskiej klasy politycznej.

Obecnie jednak zasady te zaczynają być podważane, ze względu na rosnącą potęgę Chin, zagrożenie nuklearne ze strony KRL-D, a także skutki kryzysu gospodarczego. Należy przy tym zaznaczyć, że nastąpiła i ugruntowała się zmian postaw społecznych (pacyfizm). O ile na wizję *atomowej Japonii* nie zgodzą się pozostałe mocarstwa, nie są na nią gotowi także sami Japończycy, rozluźniają się ograniczenia, dotyczące eksportu przemysłu obronnego.

Jest on jednym z najsilniejszych na świecie i dysponuje wsparciem w postaci ultranowoczesnego przemysłu cywilnego. Zakłady specjalne są w stanie produkować niemal każdy rodzaj sprzętu wojskowego, od broni strzeleckiej, przez czołgi podstawowe i samoloty bojowe, po rakiety balistyczne (Japonia jest jednym z mocarstw kosmicznych).

Niestety, spowolnienie gospodarcze, a później ograniczenia budżetowe czasu obecnego kryzysu spowodowały skurczenie się środków finansowych resortu obrony z 4,87 bln jenów w 2004 do 4,64 bln (58,7 mld USD) obecnie. Ze względu na fakt, że rodzime siły zbrojne są jedynym odbiorcą produktów specjalnych, doprowadziło to już do plajty 102 średnich i małych przedsiębiorstw - kooperantów największych dostawców.

W związku z tym resort obrony przygotował analizę, pod tytułem *Ku sformułowaniu strategii przetrwania*, zawierającej diagnozę sytuacji i propozycje środków zaradczych. Stwierdzono w niej stałe zmniejszanie się rynku zbytu, rosnące zacofanie techniczne, związane z ograniczeniem rozwoju nowych konstrukcji i rozdrobnienie przemysłu.

Japoński rząd - pierwszy w historii stworzony przez socjalistów - rozluźnił w grudniu ubiegłego roku zakaz eksportu, dopuszczając go w przypadku dostaw kooperacyjnych oraz dla misji pokojowych (zobacz: [Japonia wraca do eksportu broni](#)). Nowe przepisy wprowadzono w życie głównie pod kątem planowanego zakupu w USA myśliwców

Lockheed Martin F-35A Lightning II (zobacz: [42 F-35 dla Japonii za 10 mld USD](#)). Gdyby nie zmiany, rodzime przedsiębiorstwa nie mogłyby wysłać za Pacyfik podzespołów, przewidzianych do montowania w tych myśliwcach.

W raporcie komitetu ds. produkcji zbrojeniowej i badań rozwojowych uznano jednak, że jest to zbyt mało, by skompensować zmniejszenie się zamówień ministerstwa. Dlatego zarekomendowano zniesienie ograniczeń eksportowych.

Jednocześnie jednak uznano, że japońskie przedsiębiorstwa w obecnym kształcie nie będą zdolne uzyskać znaczących sukcesów na tym polu. Dziesięciolecia izolacji doprowadziły do sytuacji, w której większość rynków jest już doskonale *zagospodarowana*. Japończycy musieliby także sprostać konkurencji coraz większych konglomeratów i koncernów. Tymczasem ich przemysł jest rozdrobniony - najwięksi gracze rynku wewnętrznego to specjalne spółki wielkich koncernów cywilnych (np. Mitsubishi czy Toshiba), dla których produkcja wojskowa to zaledwie promień w stosunku do podstawowej działalności.

W związku z tym we wnioskach raportu zasugerowano z jednej strony konsolidację przemysłu, z drugiej zaś - wchodzenie w kooperację z dużymi producentami zagranicznymi, głównie z USA, ale także z UE (w kontekście tym wymieniono Francję i Wielką Brytanię). Ze względu na wstępny charakter prac studyjnych, kwestie te będą jeszcze przedmiotem dodatkowych analiz.

Powiązane wiadomości

[Kryzys japońskiego przemysłu \(2012-06-25\)](#)

[Japonia wraca do eksportu broni \(2011-12-27\)](#)

[Tokio potwierdziło zakup F-35 \(2011-12-20\)](#)

[Japonia wybrała F-35? \(2011-12-14\)](#)

[42 F-35 dla Japonii za 10 mld USD \(2012-05-04\)](#)

[Tokio potwierdziło zakup F-35 \(2011-12-20\)](#)

[Japonia wybrała F-35? \(2011-12-14\)](#)